Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

27 април 2017 година*

„Обжалване — Конкуренция — Картели — Европейски пазар на банани в Италия, Гърция и Португалия — Съгласуване при определянето на цените — Допустимост на доказателствата, предадени от националните данъчни органи — Право на защита — Определяне на размера на глобата — Обхват на съдебния контрол — Квалификацията „споразумение, имащо за предмет да ограничи конкуренцията“

По дело C-469/15 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 4 септември 2015 г.,

FSL Holdings NV, установено в Антверпен (Белгия),

Firma Léon Van Parys NV, установено в Антверпен,

Pacific Fruit Company Italia SpA, установено в Рим (Италия),

за които се явяват P. Vlaemminck и B. Van Vooren, advocaaten, както и C. Verdonck, avocate, J. Auwerx, advocaat и B. Gielen, avocate,

жалбоподатели,

като другата страна в производството е

Европейска комисия, за която се явяват A. Biolan, M. Kellerbauer и P. Rossi, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състава, E. Regan, J.-C. Bonichot (докладчик), C.G. Fernlund и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

* Език на производството: английски.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 ноември 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С жалбата си FSL Holdings NV, Firma Léon Van Parys NV и Pacific Fruit Company Italy SpA искат да се отмени решението на Общия съд на Европейския съюз от 16 юни 2015 г., FSL и др./Комисия (T-655/11, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2015:383), с което той отменя само частично Решение C(2011) 7273 окончателен на Комисията от 12 октомври 2011 година относно производство по член 101 [ДФЕС] (Дело COMP/39482 — Екзотични плодове (Банани) (наричано по-нататък „спорното решение“).

Правна уредба

2 Член 12 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), предвижда:

„1. За целите на прилагането на членове [101 и 102 ДФЕС] Комисията и органите по конкуренция на държавите членки разполагат с правомощието взаимно да си предоставят и да използват като доказателство всякакви данни от фактическо или правно естество, включително и поверителна информация.

2. Обменената информация се използва само като доказателство за целите на прилагането на член [101 или 102 ДФЕС] и във връзка с предмета, за който е събрана от предаващия орган. Когато обаче националното право на конкуренция се прилага за същия казус успоредно с общностното право на конкуренция и това не води до различен резултат, информацията, обменена по силата на настоящия член, може да бъде използвана и за прилагане на националното право на конкуренцията.

[…]“.

3 Член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 гласи:

„При определяне на размера на глобата се взема предвид както тежестта, така и продължителността на нарушението“.

4 Член 31 от Регламент № 1/2003 гласи:

„Съдът разполага с правомощия за пълен съдебен контрол върху решенията, с които Комисията е наложила глоба или периодична имуществена санкция. Той може да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция“.

5 Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“) определя условията, при които предприятията, съдействащи на Комисията по време на извършваното от нея разследване на даден картел, могат да бъдат освободени от глоби или да се ползват с намаление на размера на глобата, която иначе би следвало да заплатят. В това отношение параграф 11, буква а) от Известието уточнява, че

предприятието сътрудничи на Комисията пълно, непрекъснато и експедитивно в рамките на цялото административно производство, като ѝ предоставя всички доказателства във връзка с предполагаемото нарушение, които постъпят в негово притежание или са достъпни за него.

Обстоятелства, предхождащи спора

6 Жалбоподателите, FSL Holdings и Firma Léon Van Parys, две акционерни дружества по белгийското право, и Pacific Fruit Company Italy, акционерно дружество по италианското право, внасят, пускат на пазара и продават банани с марката „Bonita“ в Европа.

7 На 8 април 2005 г. Chiquita Brands International Inc. (наричано по-нататък „Chiquita“) подава заявление за освобождаване от глоби по силата на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. за разпространението и пускането на пазара на банани, както и на ананаси и други внасяни в Европа пресни плодове. Това заявление е заведено като дело под номер COMP/39188 — Банани (наричано по-нататък „делото за Северна Европа“). На 3 май 2005 г. поисканото освобождаване от глоби е предоставено.

8 На 26 юли 2007 г. в Комисията постъпват документи от Guardia di Finanzia (Финансова полиция, Италия), намерени по време на проверка в дома и работното място на служител на Pacific Fruit Company Italy в рамките на национално данъчно разследване.

9 На 26 ноември 2007 г. Комисията уведомява Chiquita, че на 28 ноември 2007 г. нейни служители ще извършат проверка в помещенията на това предприятие. По този повод Chiquita е уведомено, че ще се проведе ново разследване относно практиките в Гърция, Италия и Португалия (наричано по-нататък „делото за Южна Европа“). На предприятието е припомнено, че е получило условно освобождаване от глоби за Европейския съюз в неговата цялост, както и че в резултат на това то е задължено да сътрудничи.

10 От 28 до 30 ноември 2007 г. Комисията извършва проверки в помещенията на вносители на банани в Испания и Италия. По време на проверките, проведени в Рим в помещенията на Pacific Fruit Company Italy, Комисията намира две страници с бележки, които вече са ѝ били предадени от Финансовата полиция.

11 Chiquita е приканено да определи кои части от неговите устни изявления по делото за Северна Европа смята, че са свързани и с делото за Южна Европа.

12 На 15 октомври 2008 г. Комисията приема Решение C(2008) 5955 окончателен относно производство по член [101 ДФЕС] (дело COMP/39188 — Банани), в което констатира, че няколко големи вносители на банани в Северна Европа, сред които Chiquita, са нарушили член 81 ЕО, като са участвали в съгласувана практика, чрез която са съгласували референтните цени на бананите, определяни от тях ежеседмично за няколко държави членки между 2000 г. и 2002 г. FSL Holdings и Firma Léon Van Parys не са били сред адресатите на това решение.

13 На 10 декември 2009 г. Комисията приема изложение на възраженията по делото за Южна Европа, по-специално срещу Chiquita и жалбоподателите. След като им е предоставен достъп до преписката, всички адресати на изложението представят пред Комисията становищата си и вземат участие в устното изслушване, проведено на 18 юни 2010 г.

14 На 12 октомври 2011 г. Комисията приема спорното решение, в което констатира, че Chiquita и жалбоподателите са нарушили член 101 ДФЕС, участвайки в картел в областта на вноса, пускането на пазара и продажбата на банани в Гърция, Италия и Португалия в периода между 28 юли 2004 г. и 8 април 2005 г., през който тези предприятия са съгласували ценовата си стратегия в посочените три държави членки, и им налага глоби, за определянето на които

прилага Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ C 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264, наричани по-нататък „Насоките от 2006 г.“) и Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

15 Най-напред Комисията определя основен размер на подлежащата на налагане глоба:

— 47 922 000 EUR за Chiquita и

— 11 149 000 EUR за жалбоподателите.

16 След това Комисията констатира, че всички особени обстоятелства по делото за Северна Европа, въз основа на които е намалила основния размер на глобата с 60 %, за да се отчетат особеният регулаторен режим в сектора на бананите и фактът, че съгласуването се е отнасяло по това първо дело за референтните цени, не са налице по делото за Южна Европа.

17 Накрая Комисията решава да приложи намаление от 20 % от основния размер за всички засегнати предприятия.

18 След тази корекция основните размери на подлежащите на налагане глоби се определят, както следва:

— 38 337 600 EUR за Chiquita и

— 8 919 200 EUR за жалбоподателите.

19 Chiquita обаче се е ползвало от освобождаване от глоби по силата на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Тъй като за разлика от Chiquita на жалбоподателите не е била направена никаква друга корекция, те са осъдени съвместно и солидарно за закръглен окончателен размер на глобата от 8 919 000 EUR.

Жалбата пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

20 На 22 декември 2011 г. жалбоподателите подават жалба в секретариата на Общия съд, в която искат да бъде отменено спорното решение.

21 С обжалваното съдебно решение Общият съд уважава само частично това искане.

22 След като констатира, че в периода между 12 август 2004 г. и 19 януари 2005 г. нарушението е било прекъснато, Общият съд отменя член 1 от спорното решение относно този период по отношение на FSL Holdings, Firma Léon Van Parys и Pacific Fruit Company Italy и намалява определената в член 2 от спорното решение глоба от 8 919 000 EUR на 6 689 000 EUR.

Искания на страните

23 С жалбата си жалбоподателите искат от Съда:

— като главно искане, да отмени обжалваното съдебно решение, както и спорното решение,

— при условията на евентуалност, да отмени обжалваното съдебно решение, доколкото Общият съд не е упражнил пълен съдебен контрол върху глобата, която им е наложена, и да намали в значителна степен размера ѝ,

— при условията на евентуалност спрямо предходното искане, да отмени обжалваното съдебно решение, доколкото Общият съд не е доказал, че нарушението е имало за предмет или последица да ограничи конкуренцията, и да върне делото на Общия съд, освен ако Съдът приеме, че е събрал достатъчно информация, за да отмени спорното решение, и

— във всеки случай, да осъди Комисията да понесе съдебните им разноски пред Съда и Общия съд.

24 Комисията иска от Съда да отхвърли жалбата и да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

По жалбата

25 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите изтъкват четири основания.

По първото основание

Доводи на страните

26 Първото основание е изведено от нарушението на съществени процесуални изисквания и на правото на защита, доколкото Общият съд не констатирал, че използването на доказателствата, предадени на Комисията от Финансовата полиция, е незаконосъобразно.

27 В това отношение се изтъква, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като се е задоволил да припомни в точка 80 от обжалваното съдебно решение, че законосъобразността на предаването на посочените доказателства на Комисията е въпрос, който се урежда единствено от италианската правна система, при положение че предаването трябва да е съобразено и с правото на Съюза.

28 Поддържа се, че Комисията трябва по-специално да избягва възможността от непоправимо увреждане на правото на защита чрез подобно предаване, което предполага, че тя проверява дали предадените документи действително се използват единствено за целта, за която са били събрани от националния орган, както предвижда член 12, параграф 2 от Регламент № 1/2003 в рамките на обмена между органите по конкуренция.

29 Жалбоподателите изтъкват също, че Комисията е нарушила правото на защита, като ги е информирала за предаването на разглежданите документи от националния орган почти две години след като това се е случило.

30 Жалбоподателите поддържат, че Общият съд е изопачил доказателствата, като е приел в точки 67 и 68 от обжалваното съдебно решение, че въпросът дали двете страници с бележки са били законосъобразно предадени от италианските органи няма отношение към законосъобразността на използването им, след като документите са били намерени и от Комисията в хода на проверка, извършена през юли 2007 г. Всъщност те изтъкват, че противно на уточненото в точка 68 от обжалваното съдебно решение, оспорват законосъобразността на извършените от Комисията проверки. Позовават се също на решение от 18 юни 2015 г., Deutsche Bahn и др./Комисия (C-583/13 P, EU:C:2015:404), поддържайки, че предвид незаконосъобразността на предаването на документите, въз основа на които Комисията е извършила проверка, намерените в хода на проверката документи не могат да бъдат валидно използвани като доказателства.

31 Според Комисията първото основание трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

32 По отношение на първия аспект от доводите в подкрепа на първото основание, Общият съд основателно припомня в точки 45 и 80 от обжалваното съдебно решение, че от една страна, законосъобразността на предаването на Комисията от национален прокурор или от компетентните органи по конкуренцията на сведения, събрани при прилагане на националното наказателно право, е въпрос, който се урежда от вътрешното право, а от друга страна, че съдът на Съюза не е компетентен да контролира законосъобразността, от гледна точка на вътрешното право, на акт, приет от национален орган (решение от 25 януари 2007 г., Dalmine/Комисия, C-407/04 P, EU:C:2007:53, т. 62).

33 Като се остави настрана въпросът дали Общият съд може, за да признае допустимостта на въпросните документи от Комисията, да се ограничи до констатацията в точка 80 от обжалваното съдебно решение, че предаването им не е било обявено за незаконно от национална юрисдикция, следва да се подчертае, че не само Общият съд е разгледал в точки 82—89 от обжалваното съдебно решение условията, при които това предаване е било извършено, но и основателно в точки 71—79 от това решение е отхвърлил довода на жалбоподателите, че с оглед на предвиденото в член 12 от Регламент № 1/2003 за обмена на информация между органите по конкуренция документите, предадени от Финансовата полиция на Комисията, могат да бъдат използвани като доказателствени средства от нея само във връзка с предмета, за който са събрани от националния орган.

34 Както посочва генералният адвокат в точка 45 от заключението си, член 12 от Регламент № 1/2003 преследва специалната цел да улесни и насърчи сътрудничеството между органите в рамките на европейската мрежа по конкуренция, като улесни обмена на информация. В това отношение той гласи в параграф 1, че за целите на прилагането на членове 101 ДФЕС и 102 ДФЕС Комисията и органите по конкуренция на държавите членки разполагат с правомощието взаимно да си предоставят и да използват като доказателство всякакви данни от фактическо или правно естество, включително и поверителна информация, като уточнява по-специално в параграф 2 условията, при които тази информация може да бъде използвана.

35 Следователно от тези разпоредби не може да се направи изводът, че те били израз на по-общо правило, което забранявало на Комисията да използва информация, предадена от национални органи, различни от органите по конкуренция на държавите членки, единствено поради факта че тази информация е била получена за други цели.

36 Следва също да се подчертае, както посочва Общият съд в точка 79 от обжалваното съдебно решение, че подобно правило би възпрепятствало прекомерно ролята на Комисията в задачата ѝ да упражнява надзор за правилното прилагане на правото на Съюза.

37 Ето защо Общият съд правилно е отговорил на критиките на жалбоподателите относно законосъобразното използване на документите, предадени от Финансовата полиция.

38 Що се отнася до довода на жалбоподателите, че използване на тези документи за цели, различни от тези, за които са били събрани, би могло да увреди непоправимо правото на защита, следва да се припомни, че доминиращият принцип в правото на Съюза е този на свободата при събирането на доказателства, като единственият критерий за преценка на представените доказателства е достоверността им (вж. решение от 25 януари 2007 г., Dalmine/Комисия, C-407/04 P, EU:C:2007:53, т. 63).

39 По-нататък жалбоподателите упрекват Общия съд, че не е констатирал нарушение на правото на защита от страна на Комисията, тъй като тя е изчакала близо две години, преди да ги информира, че разполага с тези документи.

40 В това отношение е важно да си припомни, че зачитането на правото на защита изисква по време на административното производство на заинтересованото предприятие да е била предоставена възможност да изложи ефективно своята гледна точка относно истинността и значимостта на твърдените факти и обстоятелства, както и относно документите, приети от Комисията в подкрепа на твърдението ѝ за съществуване на нарушение (вж. по-специално решение от 25 януари 2007 г., Dalmine/Комисия, C-407/07 P, EU:C:2007:53, т. 44 и цитираната съдебна практика).

41 В производството по прилагане на член 101 ДФЕС следва да се разграничат две фази, тази, която предхожда изложението на възраженията, и тази, която настъпва след него (вж. по-специално решение от 3 септември 2009 г., Prym и Prym Consumer/Комисия, C-534/07 P, EU:C:2009:505, т. 27).

42 Така Съдът преценява, че Комисията не е била длъжна да информира засегнатото предприятие за това, че разполага с доказателства преди изпращането на изложението на възраженията, тъй като именно изпращането на изложението на възраженията, от една страна, и достъпът до преписката, който дава възможност на адресата на това изложение да се запознае с доказателствата, съдържащи се в преписката на Комисията, от друга страна, гарантират спазването на правото на защита и това, че заинтересованото предприятие може да се позовава на правото си на защита в пълен обем след изпращане на това изложение (вж. по-специално решение от 25 януари 2007 г., Dalmine/Комисия, C-407/04 P, EU:C:2007:53, т. 58 и 59).

43 Съдът обаче е уточнил също, че Комисията трябва да следи за това правото на защита да не бъде увредено в хода на фазата на разследване, която предхожда изложението на възраженията (вж. по-специално решение от 7 януари 2004 г., Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, EU:C:2004:6, т. 63).

44 За да отхвърли довода, че Комисията е разполагала с някои документи дълго преди изпращането на изложението на възраженията, в точка 98 от обжалваното съдебно решение Общият съд посочва, че в изложението Комисията изрично е посочила факта, че се е основала на документи, предадени от италианските органи, и че Комисията е предала тези документи няколко месеца преди посоченото изложение.

45 Освен това в точка 99 от обжалваното съдебно решение Общият съд преценява, че жалбоподателите не са изтъкнали причини, поради които фактът, че не са знаели за посочените документи през фазата на разследването, е могъл да има каквото и да е значение за последващите им възможности за защита във фазата, която настъпва след изложението на възраженията (вж. по аналогия решение от 25 януари 2007 г., Dalmine/Комисия, C-407/04 P, EU:C:2007:53, т. 61).

46 По този начин той основателно е отхвърлил тази част от доводите на жалбоподателите.

47 Най-накрая, що се отнася до твърдяното изопачаване на доказателствата от Общия съд, следва да се припомни, че изопачаване е налице, когато, без да се основава на нови доказателства, преценката на съществуващите доказателства е явно неправилна (вж. по-специално решение от 17 юни 2010 г., Lafarge/Комисия, C-413/08 P, EU:C:2010:346, т. 17).

48 Както посочва генералният адвокат в точка 65 от заключението си, жалбоподателят освен това трябва да посочи точно кои доказателства са изопачени и да докаже грешките в преценката, които са били допуснати (вж. по-специално решение от 17 юни 2010 г., Lafarge/Комисия, C-413/08 P, EU:C:2010:346, т. 16).

49 Жалбоподателите обаче оспорват не анализа на разглежданите документи от Общия съд, а допустимостта им, в случай че предаването им от Финансовата полиция се приеме за незаконосъобразно, което във всеки случай не бе доказано.

50 С оглед на всичко изложено по-горе първото основание трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По второто основание

Доводи на страните

51 С второто си основание жалбоподателите поддържат, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като не е констатирал, че Комисията е нарушила Известието относно сътрудничеството от 2002 г., като е предоставила на Chiquita освобождаване от глоби и като не е преценила впоследствие, че предадената от това предприятие информация на Комисията в рамките на производството, довело до предоставянето на това освобождаване, е трябвало да бъде оттеглена от преписката.

52 Що се отнася до делото за Южна Европа, жалбоподателите изтъкват, че това предприятие не е осигурило пълно, непрекъснато и експедитивно сътрудничество, както изисква параграф 11, буква а) от Известието.

53 Освен това част от получената от Комисията информация била поверителна и следователно не можела да бъде използвана като доказателство, при положение че жалбоподателите са нямали достъп до нея.

54 Жалбоподателите подчертават, че второто основание се отнася до правен въпрос за спазването от страна на Комисията на собствените ѝ правила и че не става въпрос за ново основание по-специално с оглед на точка 42 от жалбата им и на точка 21 от писмената им реплика.

55 Комисията поддържа, че това основание е недопустимо, доколкото се отнася до преценката на фактите, чието изопачаване не е било твърдяно в жалбата пред Съда, освен това е ново и във всеки случай изглежда неотносимо, защото дори на Chiquita да не е трябвало да се предоставя освобождаване от глоби, информацията, която то е осигурило, не следва да бъде оттеглена от преписката.

56 При условията на евентуалност Комисията поддържа, че заявлението за освобождаване от глоби на Chiquita не се ограничава до делото за Северна Европа, а включва и фактите, настъпили в Европейското икономическо пространство. Тя смята, че предприятието е предоставило навреме доказателства, които се отнасят и до незаконосъобразните действия по делото за Северна Европа.

57 Комисията добавя, че доводът, че тя не би могла да се позовава на поверителна информация, за да докаже наличието на картел, е не само недопустим, защото няма отношение към второто основание, но и във всички случаи неоснователен, тъй като в хода на производството жалбоподателите са имали достъп до разглежданата информация в помещенията на Комисията.

Съображения на Съда

58 Независимо от въпроса дали второто основание трябва да се приеме за ново или дали неспазването на параграф 11, буква а) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. би могло да има последици върху законното използване от Комисията на предоставената от

Chiquita в този смисъл информация, въпросът дали дадено предприятие сътрудничи пълно, непрекъснато и експедитивно по смисъла на този параграф представлява във всеки случай фактически въпрос, чиято преценка от Общия съд не попада в обхвата на контрола на Съда в рамките на производство по обжалване, освен ако констатациите на Общия съд не са опорочени от фактическа грешка или изопачаване, която или което ясно личи от преписката по делото, а това не се твърди в настоящия случай.

59 Колкото до довода на жалбоподателите, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като не е констатирал, че някои от изявленията на Chiquita в този смисъл не могат да се използват от Комисията, тъй като са поверителни, на практика става въпрос за нов довод, при това недостатъчно обоснован.

60 Ето защо второто основание трябва да се отхвърли като недопустимо.

По третото основание

Доводи на страните

61 С третото си основание, изтъкнато при условията на евентуалност, жалбоподателите поддържат, че Общият съд е нарушил принципа на ефективна съдебна защита, гарантиран с член 6 от Европейката конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., както и с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, доколкото е упражнил само ограничен съдебен контрол върху глобата и не се е възползвал от пълния си съдебен контрол, който му е предоставен по силата на член 31 от Регламент № 1/2003. В резултат на това Общият съд също така изчислил глобата погрешно.

62 Жалбоподателите добавят, че в рамките на упражнявания в тази област пълен съдебен контрол Съдът следва сам да прецени обстоятелствата по случая и вида на въпросното нарушение, за да определи размера на глобата, препращайки към точка 80 от решение от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens (C-441/11 P, EU:C:2012:778).

63 Те изтъкват, че въз основа на доказателствата, представени от жалбоподателя в подкрепа на изложените от него основания, съдът на Съюза трябва да осъществи контрола за законосъобразност, и подчертават, че когато осъществява този контрол, съдът не може да се основе на свободата на преценка, с която разполага Комисията в съответната област. В това отношение жалбоподателите се позовават по-специално на решение от 8 декември 2011 г., KME Germany и др./Комисия (C-389/10 P, EU:C:2011:816, т. 129).

64 Що се отнася обаче до преценката на тежестта на нарушението, в точка 525 от обжалваното съдебно решение Общият съд се задоволил да цитира Насоките от 2006 г., за да констатира, че Комисията основателно приложила ставка от 15 %, за да прецени дела на продажбите, които се вземат предвид за подобни нарушения.

65 Той подходил по същият начин, за да отхвърли по-нататък доводите им за необходимостта да се вземе предвид ограниченият общ пазарен дял и много теснят географски обхват на нарушението.

66 Жалбоподателите изтъкват също, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е потвърдил в точка 532 от обжалваното съдебно решение, че не е било необходимо Комисията да отчита допълнителни данни или обстоятелства, а трябвало да прецени обективни елементи, като съдържанието и продължителността на антиконкурентните действия, техния брой и интензитет, обхвата на засегнатия пазари и настъпилото влошаване на състоянието на

публичния икономически ред, относителната значимост и пазарния дял на отговорните предприятия, както и евентуалното наличие на рецидив, при положение че те изрично се били позовали на тях в съответствие с решението от 7 януари 2004 г., Aalborg Portland и др./Комисия (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, EU:C:2004:6, т. 91).

67 Жалбоподателите отправят подобни критики по отношение на преценката на смекчаващите обстоятелства от Общия съд в точки 544—554 от обжалваното съдебно решение.

68 Те поддържат също, че ако беше разгледал правилно равнището на глобата, Общият съд щеше да реши да приложи намаляване от 60 %, подобно на приложеното от Комисията по делото за Северна Европа, след като двата фактора, които са взети предвид от Комисията по това дело, а именно специфичният регулаторен режим и наличието на нарушение с оглед на целта, са налице и в настоящия случай.

69 В отговор на възражението за недопустимост на Комисията те уточняват, че са поискали Общият съд да упражни пълния си съдебен контрол.

70 Комисията поддържа, че жалбоподателите не са искали от Общия съд да упражни пълния си съдебен контрол, така че третото основание трябвало да се отхвърли като недопустимо, както и че във всеки случай Общият съд е разгледал особените обстоятелства по делото съгласно изискванията на принципа за съдебна защита.

71 Въпросът дали Общият съд трябвало да намали глобата с поне 60 %, както е решила Комисията по делото за Северна Европа, тъй като отново става въпрос за нарушение с оглед на целта, представлявал освен това фактически въпрос.

Съображения на Съда

72 В самото начало следва да се констатира, че жалбоподателите са поискали от Общия съд да упражни пълния си съдебен контрол, като отмени или намали наложената им глоба, както следва по-специално от точка 142 от жалбата им, поради което третото основание не е ново.

73 Що се отнася до съдебния контрол върху наложените от Комисията глоби при нарушения на правото в областта на конкуренцията, следва да се припомни, че въз основа на доказателствата, представени от жалбоподателя в подкрепа на изложените от него правни основания, съдът на Съюза трябва да осъществи контрола за законосъобразност. Когато осъществява този контрол, съдът не може да се основе на свободата на преценка, с която разполага Комисията, нито във връзка с избора на елементите, взети предвид при прилагане на посочените в Насоките критерии, нито във връзка с оценката на тези елементи, и да откаже да осъществи задълбочен контрол както от правна, така и от фактическа страна (вж. по-специално решение от 8 декември 2011 г., Chalkor/Комисия, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 62).

74 Контролът за законосъобразност се осъществява въз основа на пълната юрисдикция, която Съдът на Съюза има по силата на член 31 от Регламент № 1/2003 в съответствие с член 261 ДФЕС. Тази компетентност оправомощава Съда да излезе от рамките на обикновения контрол за законосъобразност на санкцията и да замени преценката на Комисията със своята преценка и в резултат на това да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция (вж. по-специално решение от 8 декември 2011 г., Chalkor/Комисия, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 63).

75 За да се изпълнят изискванията на принципа на ефективна съдебна защита и като се има предвид, че съгласно член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 размерът на глобата трябва да се определя в зависимост от тежестта и продължителността на нарушението, Общият съд е

длъжен при упражняване правомощията си по членове 261 ДФЕС и 263 ДФЕС да разгледа всяко оплакване, от правна и от фактическа страна, с което се цели да се докаже, че размерът на глобата не съответства на тежестта и на продължителността на нарушението (вж. по-специално решение от 9 юни 2016 г., Repsol Lubricantes y Especialidades и др./Комисия, C-617/13 P, EU:C:2016:416, т. 86).

76 Ролята на Съда, когато се произнася по жалба, е да провери дали в начина, по който Общият съд е разгледал жалбата, с която е бил сезиран, има грешки при прилагане на правото (вж. по-специално решение от 8 декември 2011 г., Chalkor/Комисия, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 46).

77 Когато обаче се произнася по правни въпроси в рамките на производство по обжалване, Съдът не може по съображения за справедливост да замести със своя преценката на Общия съд, който, упражнявайки пълен съдебен контрол, се е произнесъл по размера на глобите, наложени на предприятия за извършени от тях нарушения на правото на Съюза (вж. по-специално решение от 7 септември 2016 г., Pilkington Group и др./Комисия, C-101/15 P, EU:C:2016:631, т. 72).

78 Само доколкото Съдът би счел, че размерът на санкцията е не просто неподходящ, но и прекомерен до степен на непропорционалност, тогава би следвало да се приеме, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, предвид неподходящия размер на глобата (вж. по-специално решение от 7 септември 2016 г., Pilkington Group и др./Комисия, C-101/15 P, EU:C:2016:631, т. 73).

79 В настоящия случай, както посочва генералният адвокат в точка 85 от заключението си, Общият съд не може да бъде упрекнат, че се е позовал в този смисъл на Насоките от 2006 г., след като изтъкнатото в първоинстанционното производство основание на жалбоподателите е изведено, както следва от точка 501 от обжалваното съдебно решение, от нарушение на член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 и на Насоките от 2006 г. поради неправилната преценка, по-специално на тежестта на нарушението, както и на смекчаващите обстоятелства.

80 Важно е също да се подчертае, че упражняването на пълен съдебен контрол не е равнозначно на служебен контрол и че с изключение на правните основания, свързани с императивни правни норми, които Съдът е длъжен да повдигне, жалбоподателят е този, който трябва да посочи правните основания срещу обжалваното съдебно решение и да представи доказателства (вж. по-специално решение от 8 декември 2011 г., Chalkor/Комисия, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 64).

81 По отношение на тежестта на нарушението Общият съд правилно е преценил в точка 525 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е имала право за най-тежките ограничения, като разглежданите в случая, да приложи ставка от 15 % от стойността на продажбите, представляваща минимума на „горния край на скàлата“ по смисъла на параграф 23 от Насоките от 2006 г. за този вид нарушение (вж. в този смисъл решение от 11 юли 2013 г., Gosselin Group/Комисия, C-429/11 P, непубликувано, EU:C:2013:463, т. 124).

82 Освен това в точки 528—533 от обжалваното съдебно решение Общият съд е преценил и отговорил в достатъчна степен от правна страна на довода на жалбоподателите, че Комисията трябвало да вземе предвид ограничения характер на общия пазарен дял и на географския обхват на нарушението, за да определи приетия дял от стойността на продажбите. По-специално в точка 530 от посоченото съдебно решение той правилно е приел, че за най-тежките ограничения ставката трябва най-малкото да бъде по-висока от 15 %.

83 Ако твърдението на Общия съд в точка 532 от обжалваното съдебно решение, че когато Комисията се ограничава да приложи ставка, която е равна или почти равна на минималната ставка от 15 % от стойността на продажбите, предвидена за най-тежките ограничения, не е необходимо да се отчитат допълнителни данни или обстоятелства, е изначално погрешно, то

все пак не отговаря на действителния анализ, направен от Общия съд в това съдебно решение, който по-специално в точка 533 от обжалваното съдебно решение е разгледал релевантността на обстоятелствата, посочени от жалбоподателите в жалбата им във връзка с анализа на тежестта на нарушението (вж. по аналогия решение от 11 юли 2013 г., Gosselin Group/Комисия, C-429/11 P, непубликувано, EU:C:2013:463, т. 129). Важно е също да се подчертае, че след като Общият съд основателно е приел в обжалваното съдебно решение, че разглежданото нарушение спада към категорията на най-тежките нарушения, индивидуалното поведение на предприятията действително е било взето предвид.

84 Освен това следва да се посочи, че противно на посоченото в точка 531 от обжалваното съдебно решение, от съображение 329 от спорното решение не става ясно, че ставката от 15 % от стойността на продажбите е била определена от Комисията единствено с оглед на естеството на нарушението, тъй като посоченото съображение съобразява и другите обстоятелства по делото.

85 По отношение най-накрая на смекчаващите обстоятелства, в точка 549 от обжалваното съдебно решение Общият съд се е ограничил да припомни, че Комисията разполага със свобода на преценка, но в точка 551 от това съдебно решение преценява, че един от двата фактора, обосноваващи ползването на намаление по делото за Северна Европа, а именно съгласуването на референтните цени, на практика липсва по настоящото дело, което оправдава процентната разлика в намалението по последното дело.

86 Доводът на жалбоподателите, че Общият съд все пак е трябвало да вземе предвид факта, че по настоящото дело, както по делото за Северна Европа, става въпрос за нарушение с оглед на целта, освен че поставя под въпрос преценката на фактите, във всеки случай не може е да е релевантен, тъй като подобен факт всъщност не може да представлява смекчаващо обстоятелство.

87 Освен това в точка 552 и 553 от обжалваното съдебно решение Общият съд основателно припомня причините, поради които Комисията не може да бъде обвързана от по-ранната си практика при вземане на решения, по начин че само фактът, че в миналото тя е приела да предостави някакъв процент намаление за конкретно поведение, не означава, че тя е длъжна да предостави същото пропорционално намаление при преценката на сходно поведение в последващо административно производство.

88 Ето защо от изложеното по-горе следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, упражнявайки съдебния си контрол.

89 Следователно третото основание трябва да се отхвърли по същество.

По четвъртото основание

Доводи на страните

90 С четвъртото си основание жалбоподателите изтъкват нарушение от Общия съд на понятието за споразумение с антиконкурентна цел, поради факта че не е взет предвид икономическия и правен контекст, в който се вписва разглежданото споразумение, и нарушението на правото на защита, последвало от това.

91 По този начин те упрекват Общият съд, че по-специално в точка 466 от обжалваното съдебно решение е приел, че Комисията основателно е заключила, че поведението на страните е имало за своя цел предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията във вътрешния пазар.

92 Жалбоподателите изтъкват, че анализ на икономическия и правен контекст, в който се вписва разглежданото споразумение, е необходим, за да се определи дали дадено нарушение има за цел да ограничи конкуренцията (решения от 14 март 2013 г., Allianz Hungária Biztosító и др., C-32/11, EU:C:2013:160, т. 36 и 48 и от 26 ноември 2015 г., Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, т. 16).

93 Те добавят, че понятието за ограничаване на конкуренцията с оглед на целта трябва да се тълкува ограничително, че Общият съд трябва да обоснове причините, поради които това ограничаване има достатъчна степен на вредност върху конкуренцията, и че може да се позовава на аналогични действия, квалифицирани като нарушение с оглед на целта в предходна съдебна практика, само ако са достатъчно близки до разглежданите (решение от 11 септември 2014 г., CB/Комисия, C-67/13 P, EU:C:2014:2204).

94 Жалбоподателите правят извода, че Общият съд не може да се ограничи да приеме в точка 468 от обжалваното съдебно решение, че разглежданата практика попада в обхвата на член 101, параграф 1, буква а) ДФЕС, който се отнася единствено до определянето на цените, а не просто до съобщаване на бъдещи намерения за ценовите движения.

95 Те смятат, че ако Общият съд е бил взел предвид естеството на стоките, условията на функциониране и пазарната структура, той е трябвало да заключи, че липсва антиконкурентна цел на разглежданото споразумение.

96 В това отношение жалбоподателите се позовават по-специално на факта, че към момента на нарушението европейският пазар на банани е бил подчинен на обща организация на пазарите, която довело до липса на гъвкавост, както и до висока степен на прозрачност относно обемите и цените, насърчавайки за определен период от време конкурентите да сключват помежду си търговски отношения. Жалбоподателите добавят, че въпросният обмен на информация е бил инцидентен и че не е имало никаква явна връзка между датите на тези контакти и датите на съответното определяне на цените. Изтъкват също, че нарушението включва само два конкурента на пазара, че Pacific Fruit Company Italy, приемайки цената, не може да налага цена на клиентите си и че е засегната само една ограничена част от европейския пазар на банани.

97 Жалбоподателите смятат, че разпръснати препратки към контекста на делото в обжалваното съдебно решение, отвъд квалифицирането на разглежданите практики като нарушение с оглед на целта, не могат да позволят да се приеме, че този контекст действително е взет предвид за квалификацията нарушение с оглед на целта.

98 Жалбоподателите уточняват също във връзка с нарушението на правото на защита, че погрешната констатация за наличието на антиконкурентна цел ги е лишила от задълбочен дебат, проведен при условията на състезателност, относно резултата от техните действия.

99 Комисията поддържа, че четвъртото основание е недопустимо, тъй като е ново, но и защото доводите за правния и икономически контекст на разглежданото нарушение поставят под въпрос преценката на фактите.

100 Във всеки случай Общият съд взел предвид икономическия и правен контекст на разглежданото споразумение в достатъчна степен от правна гледна точка и не допуснал грешка при прилагане на правото.

Съображения на Съда

101 По отношение на възражението за недопустимост на Комисията, тъй като четвъртото основание е ново, следва да се констатира, че от точка 135 от жалбата до Общия съд е видно, че жалбоподателите са оспорили квалификацията нарушение с оглед на целта „предвид именно

фактите и обстоятелствата по делото“, но че в това отношение са изтъкнали само че разглежданото споразумение се отнася единствено до обмена на неясни и спорадични данни до общите пазарни тенденции.

102 Без обаче да е нужно да се произнесем по допустимостта на четвъртото основание, следва да се констатира, че във всеки случай то трябва да се отхвърли по същество.

103 Следва да се припомни, че понятието за ограничаване на конкуренцията „с оглед на целта“ трябва да се тълкува ограничително и може да се прилага единствено по отношение на някои видове съгласуване между предприятията, които увреждат в достатъчна степен конкуренцията, така че може да се приеме, че не е необходимо да се разглежда резултатът от тях. Всъщност определени форми на съгласуване между предприятията могат по самото си естество да се разглеждат като увреждащи доброто функциониране на нормалната конкуренция (вж. по-специално решения от 26 ноември 2015 г., Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, т. 17 и от 20 януари 2016 г., Toshiba Corporation/Комисия, C-373/14 P, EU:C:2016:26, т. 26).

104 Основният правен критерий, за да се определи дали дадено споразумение ограничава по подобен начин конкуренцията „с оглед на целта“ си, е констатацията, че такова споразумение е само по себе си достатъчно вредно за конкуренцията, така че не е необходимо да се установява какъв е неговият резултат (вж. по-специално решение от 26 ноември 2015 г., Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, т. 20).

105 В този смисъл следва да се вземат предвид разпоредбите на разглежданото споразумение, целите, които то трябва да постигне, и икономическият и правен контекст, в който се вписва (вж. по-специално решение от 20 януари 2016 г., Toshiba Corporation/Комисия, C-373/14 P, EU:C:2016:26, т. 27).

106 В настоящия случай следва да се посочи, както става ясно от обжалваното съдебно решение, и по-специално от точки 246, 524 и 550 от него, че Комисията е констатирала участието на жалбоподателите в картел с предмет определяне на цените и че тази преценка на фактите и доказателствата не е била оспорена от Общия съд в обжалваното съдебно решение.

107 За подобни споразумения, които представляват изключително тежки нарушения на конкуренцията, анализът на икономическия и правен контекст, в който се вписва практиката, може следователно да бъде сведен до строго необходимото, за да се установи наличието на ограничение на конкуренцията с оглед на целта (вж. по аналогия със споразуменията за разпределяне на пазарите решение от 20 януари 2016 г., Toshiba Corporation/Комисия, C-373/14 P, EU:C:2016:26, т. 29).

108 В точка 466 от обжалваното съдебно решение обаче Общият съд е отговорил правилно на довода, изтъкнат в този смисъл от жалбоподателите в жалбата им, препращайки именно към анализа на разгледаните в рамките на третото основание факти.

109 Освен това и във всеки случай, както посочва генералният адвокат в точка 104 от заключението си, доводите за икономическия и правен контекст по делото, изтъкнати от жалбоподателите в подкрепа на четвъртото им основание, не са релевантни, за да се прецени дали е налице антиконкурентна цел, така че Общият съд не може да бъде действително упрекнат, че не ги е взел предвид в обжалваното съдебно решение.

110 Някои от тях имат за цел освен това да докажат липсата на съгласуване за цените и на практика да поставят под въпрос самото съществуване на споразумението. Такъв е случаят, що се отнася до подчиняването на европейския пазар на банани на обща организация на пазарите.

111 Ето защо Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е преценил в точка 473 от обжалваното съдебно решение, че Комисията основателно е посочила, че нарушението може да се квалифицира като ограничение на конкуренцията с оглед на целта.

112 Освен това Общият съд не може действително да бъде упрекнат, че е нарушил принципа на състезателността, тъй като квалифицирането на споразумението като такова с антиконкурентна цел лишило жалбоподателите от възможността да се позоват на липсата на антиконкурентно действие.

113 От посоченото следва, че четвъртото основание трябва да се отхвърли по същество.

114 Ето защо, тъй като нито едно от основанията, изтъкнати от жалбоподателите в подкрепа на жалбата им, не може да бъде уважено, тя следва да се отхвърли.

По съдебните разноски

115 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноски. Съгласно член 138, параграф 1 от същия правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от него, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като жалбоподателите са загубили делото и Комисията е направила искане да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски, те следва да бъдат осъдени да заплатят разноските по настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) **Осъжда FSL Holdings NV, Firma Léon Van Parys NV и Pacific Fruit Company Italy SpA да заплатят съдебните разноски.**

Подписи